

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/48/2021
Identifikačné číslo spisu: 3514203369
Dátum vydania rozhodnutia: 17.03.2022
Meno a priezvisko: JUDr. Andrea Moravčíková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2022:3514203369.4

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a JUDr. Lenky Praženkovej v spore žalobcu Ing. U. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., proti žalovanému Poľnohospodárskemu družstvu Poriadie, Myjava, M. R. Štefánika 517/23, IČO: 00 203 572, zastúpenému advokátom Mgr. Milanom Petrášom, Einsteinova 23, Bratislava, o vyslovenie neplatnosti uznesení orgánov družstva, vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom pod sp. zn. 8Cb/65/2014, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 8Cob/75/2008-244 zo dňa 30. októbra 2019, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie žalovaného z a m i e t a .
- II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Mesto nad Váhom (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 8Cb/65/2014-204 zo dňa 20. februára 2018 prvým výrokom určil, že uznesenie náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 2/2014 zo dňa 24. marca 2014, o zamietnutí odvolania žalobcu a potvrdení vylúčenia žalobcu z družstva, je neplatné. Druhým výrokom žalobu vo zvyšnej časti zamietol a zároveň priznal žalovanému náhradu trov konania v rozsahu 33,33%.

2. Žalobca sa v konaní domáhal, aby súd vyhlásil uznesenie predstavenstva žalovaného č. 03/11/03/14 zo dňa 11. marca 2014 o vylúčení žalobcu z členstva v Poľnohospodárskom družstve Poriadie za neplatné. Žiadal, aby vyhlásil za neplatné uznesenie náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 2/2014 zo dňa 24. marca 2014 o zamietnutí odvolania žalobcu a potvrdení vylúčenia žalobcu z družstva a uznesenie náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 7/2014 zo dňa 24. marca 2014 o odvolaní žalobcu z funkcie predsedu predstavenstva žalovaného.

3. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že na zasadnutí predstavenstva žalovaného, konaného dňa 11. marca 2014, bolo prijaté uznesenie č. 03/11/03/14, ktorým došlo k vylúčeniu žalobcu z členstva žalovaného, odôvodnené závažným poškodením hospodárskych záujmov družstva úkonmi uskutočnenými žalobcom.

Zároveň predstavenstvo rozhodlo, že žalobca od 11. marca 2014 nie je oprávnený ďalej vykonávať funkciu predsedu predstavenstva družstva. Žalobca podal odvolanie voči rozhodnutiu predstavenstva o vylúčení zo dňa 13. marca 2014 (na náhradnej členskej schôdzi konanej dňa 24. marca 2014, prostredníctvom člena družstva), žiadal, aby bolo predmetné uznesenie predstavenstva zrušené. Na náhradnej členskej schôdzi konanej dňa 24. marca 2014 o 13.00 hod. bolo prijaté uznesenie č. 2/2014, ktorým členská schôdza potvrdila vylúčenie žalobcu z členstva v žalovanom družstve. Na náhradnej členskej schôdzi bolo prijaté aj uznesenie č. 7/2014, na základe ktorého bol žalobca odvolaný z funkcie predsedu predstavenstva žalovaného.

4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že žaloba je dôvodná v časti, ktorou sa žalobca domáhal určenia neplatnosti uznesenia náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 2/2014

zo dňa 24. marca 2014 o zamietnutí odvolania žalobcu a potvrdení vylúčenia žalobcu

z družstva. Súd prvej inštancie, postupujúc podľa ust. § 231 ods. 4 ObZ, vylúčil použitie ust. § 242 ObZ. Uviedol, že na podanie žaloby podľa § 231 ods. 4 ObZ nie je stanovená žiadna prekluzívna lehota. Stanovy žalovaného majú osobitnú úpravu zániku členstva žalovaného, ako aj vylúčenia z členstva žalovaného, a to v článku IV. stanov žalovaného, aktuálnych ku dňu 27. marca 2013. Podmienky vylúčenia člena sú stanovené v čl. IV.

bod 3. s tým, že člen môže byť z družstva vylúčený, ak opätovne a napriek výstrahe porušuje členské povinnosti, alebo ak bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin spáchaný proti družstvu alebo inému členovi družstva. O vylúčení možno rozhodnúť len na prvom zasadnutí predstavenstva po tom, čo sa predstavenstvo dozvedelo o dôvode vylúčenia, najneskôr však do jedného roka odo dňa, čo tento dôvod nastal. Žalovaný neunesol dôkazné bremeno, že žalobca opätovne a napriek výstrahe porušil členské povinnosti, nepredložil relevantné dôkazy, preukazujúce splnenie podmienok na vylúčenie žalobcu z členstva žalovaného. Podľa súdu prvej inštancie iba všeobecná výstraha nepostačuje a povinnosti, ktoré člen porušuje, musia byť riadne špecifikované a konkretizované, žalovaným tvrdené a vytýkané „porušovanie hospodárskych záujmov družstva žalobcom“ vyhodnotil ako nepostačujúce.

5. Súd prvej inštancie návrh, aby vyhlásil uznesenie predstavenstva žalovaného č. 03/11/03/14 zo dňa 11. marca 2014 o vylúčení žalobcu z členstva v Poľnohospodárskom družstve Poradie za neplatné zamietol s tým, že na neplatnosť rozhodnutia predstavenstva nemožno aplikovať ust. § 231 ObZ. Zákonné ustanovenie presne stanovuje postup v prípade, ak člen družstva s rozhodnutím predstavenstva o vylúčení nesúhlasí, a preto žaloba podľa súdu prvej inštancie nebola v tejto časti dôvodná.

6. Žalobu v časti určenia neplatnosti uznesenia náhradnej členskej schôdze žalovaného

č. 7/2014 zo dňa 24. marca 2014 o odvolaní žalobcu z funkcie predsedu predstavenstva žalovaného vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodnú. Uviedol, že aktívna legitímácia žalobcu k podaniu žaloby na vyslovenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze

je podmienená včasným podaním takejto námietky, pričom žalobca predložil v konaní námietky zo dňa 28. marca 2014 a 7. apríla 2014. K námietkam zo dňa 7. apríla 2014 súd uviedol, že tieto boli dané (podľa žalobcom predloženého podacieho lístka) na poštovú prepravu dňa 14. apríla 2014, pričom žaloba v predmetnej veci bola podaná

dňa 10. apríla 2014. Doručením týchto námietok žalovanému po podaní žaloby na súd nebol zachovaný postup, ustanovený v § 242 ObZ, pre podanie námietok, ktorými by bolo možné úspešne namietať neplatnosť uznesenia členskej schôdze. Námietky zo dňa 28. marca 2014 súd prvej inštancie považoval za podané v zákonom stanovenej lehote, avšak podrobnejšie sa nimi nezaoberal, pretože sa javili ako neurčité a nespôsobilé založiť účinky, ktoré zákon s námietkami podľa § 242 ObZ spája. Na záver súd prvej inštancie uviedol, že ďalšie vykonané dôkazy nevyhodnotil, pretože tieto nemali podstatný vplyv na rozhodnutie

v predmetnej veci. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

7. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie podali odvolanie žalobca (voči výroku II. a III.) aj žalovaný (voči výroku I. a III.). Krajský súd v Trenčíne (ďalej aj „odvolací súd“) rozhodol rozsudkom č. k. 8Cob/75/2018-244 zo dňa 30. októbra 2019, ktorým potvrdil v prvom výroku rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku I., ktorým sa určilo, že uznesenie náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 2/2014 zo dňa 24. marca 2014, o zamietnutí odvolania žalobcu a potvrdení vylúčenia žalobcu z družstva je neplatné, ako aj v napadnutej časti vo výroku II., ktorým sa zamietla žaloba v časti o určenie neplatnosti uznesenia predstavenstva žalovaného č. 03/11/03/14 zo dňa 11. marca 2014 o vylúčení žalobcu z členstva žalovaného. Vo zvyšnej časti vo výroku II. napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým sa zamietla žaloba o určenie neplatnosti uznesenia náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 7/2014 zo dňa 24. marca 2014 o odvolaní žalobcu z funkcie predsedu predstavenstva žalovaného a vo výroku III. o náhrade trov konania, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Odvolací súd skonštatoval, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, a že čiastočne opodstatnené je len odvolanie žalobcu. Nestotožnil sa s námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď nedostatočne a formalisticky vyhodnotil výpovede svedkov, ktorí potvrdili opakované vytykanie porušovania povinností žalobcu. Uviedol, že z výpovedí svedkov na pojednávaní zo dňa 11. mája 2016 vyplynulo len to, že žalobca bol na porušenie povinnosti a možnosť vylúčenia z členstva upozornený. Svedok však neuviedol, kedy sa tak stalo, kto konkrétne a na čo žalobcu opakovane upozorňoval a vystríhal o možnosti vylúčenia z členstva v družstve, pričom ani z výpovede druhého svedka nevyplývali žalovaným tvrdené skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit' záver o kumulatívnom splnení podmienok pre vylúčenie žalobcu z členstva v družstve. Ako neopodstatnenú vyhodnotil tiež námietku, že súd prvej inštancie náležite nezdôvodnil, prečo nevzal do úvahy tvrdenia svedkov. Ak súd prvej inštancie vyhodnotil svedecké výpovede tak, že svedkovia nepotvrdili, čo žalovaný tvrdil, z čoho následne vyvodil záver o neunesení dôkazného bremena, takému procesnému postupu nemožno vytykať žiadne pochybenie a rovnako ich posúdil aj odvolací súd.

9. Odvolací súd skonštatoval vecnú správnosť napadnutého rozsudku aj v časti výroku II., ktorým súd prvej inštancie zamietol žalobu, a to čo do určenia neplatnosti uznesenia predstavenstva žalovaného č. 03/11/03/14 zo dňa 11. marca 2014 o vylúčení žalobcu z členstva u žalovaného. Nakoľko uznesenie predstavenstva nie je právnym úkonom, jeho neplatnosť nemožno posudzovať podľa ust. § 37 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), a keďže právna úprava v ust. § 231 ods. 4 ObZ umožňuje súdu iba prieskum platnosti rozhodnutia členskej schôdze o vylúčení z členstva, súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalobu v časti o určenie neplatnosti uznesenia predstavenstva o vylúčení žalobcu z členstva v družstve zamietol.

10. Vo zvyšnej časti vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie zamietol aj žalobu o určenie neplatnosti uznesenia náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 7/2014 zo dňa 24. marca 2014 o odvolaní žalobcu z funkcie predsedu predstavenstva žalovaného, odvolací súd dospel k záveru, že v tejto časti je potrebné napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ak súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia (ods. 34) vyvodil záver o neurčitosti námietok zo dňa 28. marca 2014 (namietané formálne vady pri predvolávaní na riadnu a náhradnú členskú schôdzu žalovaného, konanú 24. marca 2014), nakoľko v nich nie sú uvedené konkrétne porušenia stanov, ani skutočnosti v čom žalobca videl neplatnosť uznesení prijatých členskou schôdzou, odvolací súd tieto naopak vyhodnotil tak, že námietky boli jednoznačné a dostatočne určité. Konštatoval, že zo spisu nie je zrejmé, že by sa súd prvej inštancie zaoberal dodržaním postupu žalovaného pri zvolávaní

členskej schôdze v zmysle čl. XIII. bod 3 stanov, a iba z vyjadrenia právneho zástupcu žalovaného na pojednávaní
dňa 21. novembra 2017 vyplynulo, že žalobca nebol pozvaný na členskú schôdzu z dôvodu, že v danom čase už nebol členom družstva, nakoľko bol z členstva vylúčený, a že zákon nestanovuje suspenzívny účinok pri vylúčení z členstva družstva, ak je takéto rozhodnutie napadnuté.

11. Odvolací súd uzavrel, že rozhodnutím predstavenstva žalovaného ešte nedochádza ku konštitutívnym, teda právotvorným, účinkom zániku členstva vylúčením za predpokladu, že sa člen družstva proti rozhodnutiu predstavenstva o vylúčení včas odvolá. Právotvorné účinky má v takom prípade až rozhodnutie členskej schôdze o jeho odvolaní. Až uznesením členskej schôdze sa totiž konštituuje s účinkami ex nunc právny stav ukončenia členstva v družstve vylúčením. Do rozhodnutia členskej schôdze členstvo v družstve stále trvá, zaniká až jej rozhodnutím. Tu odvolací súd poukázal podporne na rovnaké závery formulované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky zo dňa 26. januára 2004, sp. zn. 29Odo/428/2004, podľa ktorého rozhodnutím predstavenstva o vylúčení člena z družstva nekončí účasť člena v družstve. Členstvo v družstve končí (ak je proti rozhodnutiu predstavenstva podané včas odvolanie) až rozhodnutím členskej schôdze o vylúčení člena, prípadne márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie sa nezaoberal rozhodnými skutočnosťami a námietkami pre ustálenie a posúdenie dôvodnosti žalobou uplatneného nároku v časti o určenie neplatnosti uznesenia náhradnej členskej schôdze žalovaného konanej dňa 24. marca 2014 a vec predčasne, a teda nesprávne právne posúdil, keď nesprávne vyvodil záver o neurčitosti námietok zo dňa 28. marca 2014, v dôsledku čoho žalobu v tejto časti predčasne zamietol, na základe čoho odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti, ako aj závislý výrok o náhrade trov konania, zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) včas dovolanie, čo do potvrdzujúcej časti výroku rozhodnutia odvolacieho súdu (t. j. ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku I., ktorým súd určil, že uznesenie náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 2/2014 zo dňa 24. marca 2014 o zamietnutí odvolania žalobcu a potvrdení vylúčenia žalobcu z družstva je neplatné, a vo zvyšnej časti vo výroku II. napadnutého rozsudku (prvoinštančného súdu - pozn. dovolacieho súdu), ktorým sa zamietla žaloba v časti o určenie neplatnosti uznesenia náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 7/2014 zo dňa 24. marca 2014 o odvolaní žalobcu z funkcie predsedu predstavenstva žalovaného) a vo výroku o náhrade trov konania, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

13. Žalovaný dovolanie odôvodnil podľa ust. § 420 písm. f/ CSP, nakoľko súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a zároveň podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, keďže rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

14. Vadu podľa ust. § 420 písm. f/ CSP videl dovolateľ v nedostatku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, pričom odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie v ods. 30 považuje za nedostatočné, a to najmä vo vzťahu ku skutočnostiam, na základe ktorých súd prvej inštancie dospel k zisteniam, že „žalovaný neuniesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal, že žalobca opätovne a napriek výstrahe porušil členské povinnosti“. Ďalej poukázal na to, že odvolací súd v ods. 11 rozhodnutia, stotožňujúc sa s názorom súdu prvej inštancie, sa nijakým spôsobom nevysporiadal s tvrdeniami svedkov, ktorí uviedli iné skutočnosti, ako prezentoval odvolací súd. Odôvodnenie rozhodnutia sa tak javí ako formalistické, bez náležitej opory v skutkovom stave, odvolací súd nezaujal nijaké stanovisko k výpovedi svedkov, ktoré označil len za nepreukázané. Dovolateľ tvrdí, že odvolací súd sa mal vysporiadať s tvrdením svedka, ktorý pri výpovedi na pojednávaní dňa 11. mája

2016 výslovne uviedol, že žalobca bol viackrát upozorňovaný na možnosti vylúčenia z družstva, hoci súd prvej inštancie ako aj odvolací súd považovali toto tvrdenie za nepreukazné. Súd nižšej inštancie tak dospeli na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, a preto tvrdenie súdu, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania skutočnosti, že žalobca opätovne a napriek výstrahe porušil členské povinnosti, považuje za neopodstatnené a neodôvodnené.

15. Právnou otázkou podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi vyriešená, bola podľa dovolateľa otázka spôsobu a formy upozornenia člena družstva na porušovanie povinností člena družstva, a zároveň obsahová náplň členských povinností. K uvedenému dovolateľ poukazoval na podľa neho formalistické odôvodnenie odvolacieho rozhodnutia, podľa ktorého žalovaný nepredložil nijaké relevantné dôkazy preukazujúce splnenie podmienok na vylúčenie žalobcu z členstva v družstve žalovaného. S uvedeným sa dovolateľ nestotožnil, pretože odvolací súd síce správne vychádzal z ust. § 231 ods. 3 ObZ, avšak toto nesprávne vyložil. Podľa dovolateľa zákon neupravuje, akým spôsobom musel byť člen družstva upozornený na porušenie povinností a ani nepredpisuje formu, akou má byť porušenie povinností členovi družstva vytýkané, a to ani pri prvom porušení povinností a ani pri ich opakovanom porušení, ktoré má mať za následok samotné vylúčenie z družstva. Zákon predpisuje jedine písomnú formu pre oznámenie o vylúčení z členstva v družstve. Ak súd tvrdí, že „porušovanie hospodárskych záujmov družstva žalobcom“ nie je postačujúci dôvod na vylúčenie z členstva v družstve, s takouto interpretáciou právnej normy v ust. § 231 ods. 3 ObZ sa dovolateľ nestotožnil, pretože ide nad rámec právnej normy.

16. Namietal, že v súvislosti s členskými povinnosťami došlo zo strany žalobcu k nespornému a hrubému porušeniu povinností člena družstva, spočívajúcemu v hrubom porušovaní hospodárskych záujmov družstva a jeho členov. Konanie člena družstva, ktoré je všeobecne neakceptovateľné z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov, resp. s konaním, ktoré sa prieči poctivému obchodnému styku, je porušením členských povinností, a tak je dôvodom na vylúčenie člena z družstva, pričom konanie žalobcu, pre ktoré bol z družstva vylúčený, znesie aj tie najprisnejšie znaky konania, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, a to vzhľadom na skutočnosť, že jeho konanie je neobvyklé, nepoctivé a nespravodlivé. V prípade družstva je členstvo v predstavenstve spojené s členstvom v družstve, konanie člena predstavenstva, ktorým škodí svojvoľne družstvu, je zároveň porušením členských povinností. Vo vzťahu k uvedenému považoval dovolateľ za nesprávne tvrdenie súdu, že porušovanie hospodárskych záujmov družstva ako dôvod na vylúčenie z členstva v družstve, je nepostačujúce. Súd nesprávne, vo veľmi zužujúcom výklade, aplikoval ust. § 231 ods. 3 ObZ, a tak vyžadoval splnenie podmienok na vylúčenie z členstva v družstve, ktoré ani samotný zákon nepredpokladá.

17. Ako ďalšiu zásadnú právnu otázku, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, označil otázku právotvorných účinkov zániku členstva vylúčením predstavenstvom za predpokladu, že sa člen družstva proti rozhodnutiu predstavenstva o vylúčení včas odvolá na členskú schôdzu. Podľa dovolateľa ide o právne posúdenie otázky, na základe ktorej odvolací súd vo zvyšnej časti vo výroku II. napadnutého rozsudku, ktorým sa zamietla žaloba o určenie neplatnosti uznesenia náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 7/2014 zo dňa 24. marca 2014 o odvolaní žalobcu z funkcie predsedu predstavenstva žalovaného, rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. Namietal, že odvolanie proti rozhodnutiu predstavenstva družstva o vylúčení z členstva v družstve nemá odkladný účinok. Uviedol, že rozhodnutím predstavenstva družstva ešte nedochádza ku konštitutívnym (právotvorným) účinkom zániku členstva v družstve za predpokladu, že sa vylúčený člen proti vylúčeniu včas odvolá. Podľa odvolacieho súdu má právotvorné účinky až rozhodnutie členskej schôdze o jeho odvolaní. Dovolateľ má za to, že týmto právnym záverom sa odvolací súd odklonil od zaužívanej právnej praxe.

19. Na záver dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti vo výroku I., ktorým sa určilo, že uznesenie náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 2/2014 zo dňa 24. marca 2014 o zamietnutí odvolania žalobcu a potvrdení vylúčenia žalobcu z družstva, je neplatné, zmenil tak, že žalobu v tejto časti zamietne a následne žalobu zamietne aj vo zvyšnej časti vo výroku II. ako celku, a zároveň rozhodne, že žalovaný má nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100% ako aj náhradu trov odvolacieho konania vo výške 100%.

20. K dovolaniu žalovaného sa žalobca nevyjadril.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (ďalej aj „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávnenou osobou, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (ust. § 424 CSP), zastúpenou v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP a contrario), dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je prípustné, avšak nie je dôvodné a treba ho zamietnuť.

22. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

23. Podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

25. Podľa ustanovenia § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

26. Úspešné uplatnenie dovolania je vždy nevyhnutne podmienené primárnym záverom dovolacieho súdu o prípustnosti dovolania a až následným sekundárnym záverom, týkajúcim sa jeho dôvodnosti. Z vyššie citovaných zákonných ustanovení, upravujúcich otázku prípustnosti dovolania, je zrejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať vecným prejednaním dovolania, musia byť splnené podmienky prípustnosti dovolania vyplývajúce z ust. § 420 alebo § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j.

aby (okrem iného) dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v ust. § 431 až § 435 CSP.

K prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f/ CSP

27. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pre naplnenie prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia je nevyhnutné kumulatívne splnenie troch zákonných znakov, ktorými sú: 1/ nesprávny procesný postup súdu, 2/ tento nesprávny procesný postup znemožnil strane sporu realizovať jej patriace procesné práva a zároveň 3/ intenzita tohto zásahu dosahovala takú mieru, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Pod pojmom nesprávny procesný postup súdu je potrebné rozumieť taký postup súdu v konaní, ktorý je v rozpore so zákonom. Aby bola daná prípustnosť dovolania, musí súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožniť strane sporu realizovať jej patriace procesné práva, ktoré jej priznáva zákon. Medzi tieto procesné práva v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) patrí napríklad právo vykonávať procesné úkony vo formách stanovených zákonom, právo nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom, právo byť predvolaný na súdne pojednávanie, právo strany konať pred súdom v materinskom jazyku, alebo v jazyku, ktorému rozumie, právo na to, aby bol rozsudok strane doručený do vlastných rúk a iné.

29. Pre prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP musí intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu dosahovať mieru porušenia práva na spravodlivý proces. Ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania len v tom prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia práva sporovej strany na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení procesných ustanovení, ktoré sa vymykajú zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktorý tak zároveň znamená aj porušenie procesných práv garantovaných Ústavou Slovenskej republiky.

30. V prejednávanej veci dovolateľ tzv. vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP videl v nedostatku riadneho odôvodnenia, vo vzťahu ku skutočnostiam, na základe ktorých súd prvej inštancie dospel k zisteniam, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal, že žalobca opätovne a napriek výstrahe porušil členské povinnosti, a tiež tým, že sa súdy nijakým spôsobom nevysporiadali s tvrdeniami svedkov, čo malo za následok nepreskúmateľnosť rozhodnutia.

31. K uvedenému dovolací súd uvádza, že námietka žalovaného týkajúca sa nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu nemôže obstať. Predmetná námietka nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP automaticky v každom jednom prípade, keď sa neúspešná strana nestotožní s rozhodnutím odvolacieho súdu (prípadne aj súdu prvej inštancie). Naopak k posudzovaniu prípustnosti dovolania pri uplatnení námietky nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu treba pristupovať individuálne s prihliadnutím na konkrétnu rozhodovanú vec. Prípustnosť dovolania na základe tvrdenej nepreskúmateľnosti rozhodnutia môže byť daná v prípadoch, ak odvolací súd nedostatočným odôvodnením svojho rozhodnutia znemožní strane v dovolaní uplatniť dovolací dôvod podľa § 432 CSP, t. j. namietat' nesprávne právne posúdenie veci; ak odvolací súd uskutoční výklad právneho predpisu na zistený skutkový stav veci, ktorý je ústavne nesúladný, svojvoľný a bez presvedčivého a racionálneho logického odôvodnenia, alebo ak sa odvolací súd nevysporiada so skutočnosťou, ktorá je kľúčová pre rozhodovaný spor a má podstatný vplyv na výsledok konania.

32. V rozhodovanom spore podľa názoru dovolacieho súdu nešlo o žiadnu z výnimiek uvedených vyššie, ktorá by mohla založiť prípustnosť dovolania, z obsahu dovolania je zrejmé, že žalovaný ním vyjadruje len svoj nesúhlas s neúspechom v spore. Prípustnosť dovolania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nezakladá všeobecná nespokojnosť dovolateľa s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. aj súdu prvej inštancie, ktoré vyznelo v jeho neprospech. Na zdôraznenie uvedeného dovolací súd dáva do pozornosti, že právo na spravodlivý súdny proces neznamená právo na to, aby bola strana sporu pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Uvedený záver je plne aktuálny aj v rozhodovanej veci.

33. Obsahom dovolacích námietok žalovaného vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti podľa ust. § 420 písm. f/ CSP bol najmä jeho nesúhlas s úvahami, skutkovými závermi a s postupom konajúcich súdov pri zisťovaní skutkového stavu, a následne s vyhodnotením vykonaného dokazovania svedeckými výpoveďami.

34. Dovolací súd tu uzatvára, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Odvolací súd vysvetlil, z akého dôvodu, v zhode s názorom súdu prvej inštancie, považuje za neplatné uznesenie náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 2/2014, zo dňa 24. marca 2014

o zamietnutí odvolania žalobcu a potvrdení jeho vylúčenia z družstva, ako aj časť, v ktorej súd prvej inštancie zamietol žalobu v časti o určenie neplatnosti uznesenia predstavenstva žalovaného č. 03/11/03/14 zo dňa 11. marca 2014 o vylúčení žalobcu z členstva žalovaného, a na zdôraznenie správnosti doplnil vlastné dôvody. Odvolací súd zrozumiteľne a logicky vysvetlil, prečo súdy konštatovali neunesenie dôkazného bremena na strane žalovaného ohľadom ne/preukázania splnenia kumulatívnych podmienok

pre vylúčenie člena z družstva, pričom v zhode so súdom prvej inštancie vyhodnotil vykonané dokazovanie ako nespôsobilé potvrdiť obranu žalovaného o dostatočnom, určitom a účinnom postupe podľa ust. § 231 ods. 3 ObZ, teda neosvedčil súdu, že žalobca bol opakovane určitým spôsobom upozornený na neplnenie presne identifikovaných členských povinností a že bol vystríhaný zákonným spôsobom. Úvahy súdov oboch inštancií sú zrozumiteľné a sú výlučne prejavom skutkového posúdenia veci bez možnosti dovolacieho súdu tieto prehodnotiť či zasiahnuť do nich, keďže nedošlo k takej diskrepancii vo vzťahu k navrhovaným a súdmi neakceptovaným dôkazom, ktoré by znamenali

či už narušenie zásady rovnosti zbraní, alebo ktoré by inak znamenali odňatie prístupu žalovaného k spravodlivému procesu.

35. So zreteľom na uvedené je dovolací súd toho názoru, že nemožno konštatovať, že by rozsudok odvolacieho súdu neobsahoval zásadné vysvetlenie podstatných dôvodov pre jeho rozhodnutie, a že by tak bol naplnený výnimočný predpoklad pre prípustnosť dovolania z dôvodu nepreskúmateľnosti rozhodnutia v zmysle ustálenej judikatúry najvyššieho súdu. Odvolací súd sa vyjadril ku všetkým podstatným a pre posúdenie veci relevantným odvolacím námietkam, a nie je mu možné vytýkať, že sa vo svojom rozhodnutí v odôvodnení dostatočne nevyšporiadal s argumentáciou sporových strán.

36. Pre prípad, že dovolateľ vytýka odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (1 Cdo 41/2017, 2 Cdo 232/2017, 3 Cdo 26/2017, 4 Cdo 56/2017, 5 Cdo 90/2017, 7 Cdo 11/2017, 8 Cdo 187/2017).

Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, I. ÚS 219/2019).

37. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd konštatuje, že konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté namietanou vadou zmätočnosti uvedenou v ustanovení § 420 písm. f/ CSP.

K prípustnosti dovolania podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP

38. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, podľa ktorého, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo

od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

39. Pre dovolanie prípustné podľa § 421 CSP platí, že ho možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (§ 428 CSP). Pokiaľ dovolateľ nevymedzí ním tvrdený dovolací dôvod uvedeným spôsobom, je to dôvodom pre odmietnutie dovolania podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP. Podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi, alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435.

40. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak procesná strana vyvodzuje prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia, musí: a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ podať svoje vysvetlenie, ako mala byť táto otázka správne riešená (napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 216/2017). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté sponchybnovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

41. Za dovolacím súdom dosiaľ nevyriešené označil dovolateľ dve otázky, ktoré z obsahu jeho dovolania možno jednoznačne vyvodiť:

1. Aký má byť spôsob a forma upozornenia člena družstva na porušovanie povinností člena družstva podľa ust. § 231 ods. 3 ObZ, a zároveň aká má byť obsahová náplň a intenzita porušovania členských povinností.

2. Otázka právotvorných účinkov zániku členstva vylúčením člena predstavenstvom za predpokladu, že sa člen družstva proti rozhodnutiu predstavenstva o vylúčení včas odvolá na členskú schôdzu.

42. Vo veci prejednávanej dovolateľ za nesprávne považoval závery súdov nižšej inštancie, ktoré konštatovali, že žalovaný nepredložil nijaké relevantné dôkazy preukazujúce splnenie podmienok na vylúčenie žalobcu z členstva v družstve žalovaného, a vo vzťahu k druhej otázke za nesprávne považoval protichodné názory odvolacieho súdu, keď na jednej strane podľa dovolateľa odvolací súd tvrdil, že podanie odvolania proti rozhodnutiu predstavenstva družstva nemá odkladný účinok, ale následne si odporoval, poukazujúc na judikát Najvyššieho súdu Českej republiky (sp. zn. 29 Odo 428/2004), a konštatoval, že rozhodnutím predstavenstva o vylúčení z družstva nekončí účasť člena v družstve, to končí až rozhodnutím členskej schôdze o vylúčení člena, prípadne márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania.

Ad 1/

43. Vo vzťahu k prvej otázke nastolenej dovolateľom ohľadom náležitostí výstrahy, a teda určenia spôsobu a formy upozornenia člena družstva na porušovanie povinností člena družstva, ide

predovšetkým o otázku skutkovú týkajúcu sa skutkového zisťovania súdmi nižšej inštancie. V kontexte namietanej neriešenej otázky dovolací súd poukazuje na publikované rozhodnutie síce odvolacieho senátu najvyššieho súdu (ZSP 58/2006), od ktorého však nemá dôvod odkloniť sa, a v intenciách ktorého aj súdy nižšej inštancie postupovali. Toto rozhodnutie (rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. I Obo 98/2004) uvádza, „že súd na návrh člena družstva vyhlási rozhodnutie členskej schôdze o jeho vylúčení za neplatné, ak je v rozpore s právnymi predpismi alebo so stanovami. Zákon síce neupravuje, aké formálne náležitosti musí spĺňať rozhodnutie o vylúčení člena družstva, musí byť však z neho zrejmé, že sú naplnené zákonné podmienky potrebné na vylúčenie člena. Rozhodnutie preto musí mať písomnú formu a musí obsahovať dôvody, ktoré viedli k vylúčeniu člena družstva.“

44. Požiadavka dovolateľa spresniť, špecifikovať to, o aké povinnosti člena družstva má ísť, resp. aká je miera závažnosti, ktorá musí viesť k záveru o danosti dôvodu na vylúčenie člena z družstva, je však otázkou výlučne skutkovou. Súčasne nemožno zovšeobecniť takéto požiadavky pre každú jednotlivú vec, keďže konajúce súdy tu posudzujú individuálny skutkový stav, od prípadu k prípadu. Pokiaľ o obsahu takéhoto rozhodnutia a obsahu výzvy voči svojmu členovi neunesie družstvo dôkazné bremeno, nemôže sa odvolávať na to, že zákon mu neukladá dôkazný prostriedok si zabezpečiť. To je vždy v záujme konajúceho subjektu, aby v prípade takého závažného aktu voči členovi zabezpečil svoju dôkaznú situáciu pre prípad, že jeho rozhodnutie bude podrobené súdnemu prieskumu. Odôvodnenie záverov súdov tu musí byť vždy logické, preskúmateľné a dostatočne založené na zámere zákonodarcu trestať vylúčením výlučne závažné a opakujúce sa pochybenia člena, teda aj dokazovanie je vedené tak, aby bolo možné zistiť, či práve tieto predpoklady boli alebo neboli naplnené. Tento postup a dostatočná úvaha vo vzťahu k predkladaným dôkazom je v preskúmaných rozhodnutiach formulovaná a dovolací súd nemá dôvod konštatovať, že posúdením skutkového stavu došlo k výraznému vychýleniu z takto formulovaných zásad hodnotenia dôkazov a skutkovej situácie. Navyše, dovolateľ opomína, že povinnosti člena družstva sú výrazne odlišné od povinností predsedu predstavenstva a postup zvolený predstavenstvom, t. j. namiesto odvolania predsedu rovno jeho vylúčenie z družstva, opomína práve tento podstatný detail. Porušenie povinností člena predstavenstva je potrebné riešiť právnymi nástrojmi odlišnými (t.j. prioritou úpravy zodpovednosti člena štatutárneho orgánu).

45. Dovolací súd tu odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý vo svojom rozhodnutí konštatoval, že „pre záver, že uvedené predpoklady boli v danom prípade splnené, by z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie muselo vyplývať, kto konkrétne, kedy a na aké nekorrektné, svojvoľné, resp. protiprávne konanie žalobcu opakovane upozornil a následne aj kto a kedy konkrétne ho vystríhal pred možným vylúčením z členstva. Z vykonaného dokazovania je však zrejmé, že odpoveď na túto otázku relevantnú pre zistenie, z ktorého by súd prvej inštancie dospel k záveru o dôvodnosti vylúčenia, nevyplývala...“. Je teda zjavné, že v súvislosti s dovolateľom položenou prvou otázkou na ňu nemožno dať odpoveď aj z dôvodu, že ide o otázku skutkovú, pričom vo veci prejednáwanej išlo na strane žalovaného o jednoznačne nedostatočne zabezpečený dôkazný stav v situácii, kedy náležitosti vylúčenia člena sú natoľko závažné, že ich je potrebné súdu dostatočne vierohodne a konkrétne identifikovať, čo sa nestalo. Kontext dokazovania dovolací súd osvetlil vyššie v dôvodoch k neprípustnosti dovolania čo do tvrdenej zmätočnosti.

Ad 2/

46. Dovolateľ svoju druhú otázku síce spája s výrokom odvolacieho súdu v jeho kasačnej časti, avšak jej riešenie bolo podstatným aj pre závery prijaté v časti vyhovujúcej, t. j. v časti, ktorá súvisí s možnosťou napadnúť rozhodnutie predstavenstva. Zároveň pre ďalší postup súdu prvej inštancie je takto položenú otázku potrebné dovolacím súdom zodpovedať aj z dôvodu, že oba súdy nižších inštancií sa ňou zaoberali a vyhodnotili ju čiastočne odlišne ako súd dovolací, čo však v konečnom dôsledku na ich vecné riešenie nemalo vplyv, je teda potrebné ich úvahy

dovolacím súdom korigovať a tak usmerniť súd prvej inštancie v jeho ďalšom postupe vzhľadom na vrátenie veci odvolacím súdom (ktorý postup dovolací súd považuje za správny a ani žalovaný tento nenapadol čo do záverov o potrebe vec súdom prvej inštancie prehodnotiť).

47. Hoci teda dovolateľ napadol dovolaním aj výrok, ktorým odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v časti, v ktorej sa zamietla žaloba o určenie neplatnosti uznesenia náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 7/2014 zo dňa 24. marca 2014 o odvolaní žalobcu z funkcie predsedu predstavenstva žalovaného, ako aj v časti náhrady trov konania prvoinštančného konania, zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (druhý výrok), dovolací súd tu nemôže v kontexte vyššie uvedeného aplikovať postup nezodpovedania otázky z dôvodu neprípustnosti, keď nejde o meritórne rozhodnutie, ale rozhodnutie kasačné (t. j. neaplikujúc rozhodnutie č. R 19/2017 uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3/2017, ktorého právna veta znie: „Dovolanie proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie,

nie je rozhodnutím odvolacieho súdu vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, proti ktorým je dovolanie prípustné v zmysle ustanovenia § 420 Civilného sporového poriadku.“), keďže otázka, ktorá má byť zodpovedaná, nesúvisí výlučne len s týmto kasačným rozhodnutím odvolacieho súdu, ale aj s právnym posúdením súdov nižších inštancií v časti, ktorá bola meritórne rozhodnutá.

48. Podľa § 231 ods. 1 ObZ, členstvo zaniká písomnou dohodou, vystúpením, vylúčením, vyhlásením konkurzu na majetok člena, zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku člena alebo zánikom družstva. Podľa odseku 3 člen môže byť vylúčený, ak opätovne a napriek výstrahe porušuje členské povinnosti, alebo z iných dôležitých dôvodov uvedených v stanovách. Fyzická osoba môže byť vylúčená tiež, ak bola právoplatne odsúdená pre úmyselný trestný čin, ktorý spáchala proti družstvu alebo členovi družstva. O vylúčení, ktoré sa musí členovi písomne oznámiť, rozhoduje, pokiaľ stanovy neurčujú inak, predstavenstvo. Proti rozhodnutiu o vylúčení má právo podať člen odvolanie na členskú schôdzu. Podľa odseku 4 súd na návrh člena, ktorého sa rozhodnutie týka vyhlási rozhodnutie členskej schôdze o vylúčení za neplatné, ak je v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami. O vylúčení člena rozhoduje predstavenstvo v zmysle zákona. Stanovy však môžu zveriť rozhodovanie o vylúčení inému orgánu družstva. Rozhodnutie o vylúčení musí mať písomnú formu.

49. Zánik členstva v družstve vylúčením člena má osobitnú povahu a Obchodný zákonník v tomto prípade ustanovuje postup odlišný ako pri možnom vylúčení člena spoločnosti s ručením obmedzeným. Ustanovenie § 231 ods. 3 upravuje jednostranný úkon zo strany družstva, adresovaný členovi, a to formou rozhodnutia predstavenstva, pričom celý proces ešte nevyhnutne spája s rozhodovaním členskej schôdze pre prípad, že člen družstva s takýmto rozhodnutím nesúhlasí. Zákon zároveň veľmi striktné upravuje dôvody vylúčenia. Vylúčenie je podmienené opakovaným porušovaním povinností člena družstva vo vzťahu k družstvu, pričom na každé také porušenie musí byť osobitne upozornený s výstrahou o možnosti vylúčenia. Musí ísť teda o pokračujúce porušovanie členských povinností takého charakteru, že družstvo pristúpi k výstrahe a k vylúčeniu možno pristúpiť až po tom, čo predchádzajúca výstraha nebola rešpektovaná a člen družstva naďalej pokračoval v konaní majúcom charakter porušovania členských povinností.

Tieto podmienky, vrátane písomného rozhodnutia predstavenstva, musia byť splnené kumulatívne.

50. Z charakteru tejto úpravy je zrejmé, že pokiaľ má ísť o naplnenie hypotézy právnej normy, nestačí vágne, neurčité upozornenie. Vo výstrahe je potrebné špecifikovať konkrétne povinnosti, ktoré člen porušuje. Nestačí len všeobecná výstraha, keďže vo fáze možného preskúmania záverov o správnosti úvahy predstavenstva musí mať členská schôdza dostatočne osvedčené, čím, akým konaním a v akej intenzite či rozsahu, došlo k porušeniu povinností člena a či takéto povinnosti a ich splnenie mohol dôvodne predpokladať. Zároveň v štádiu možného prieskumu záverov členskej schôdze súdom je rovnako potrebné vedieť dostatočne osvedčiť, že aj úvaha členskej schôdze mala pevný základ a vychádzala zo skutočností, ktoré pod takúto charakteristiku možno podradiť. Hoci zákon neukladá družstvu povinnosť, aby bolo rozhodnutie predstavenstva odôvodnené a aby v ňom bolo uvedené

poučenie o možnosti podať odvolanie, pre účely prípadného dokazovania v procese preskúmania správnosti procesu vylúčenia je v záujme družstva môcť osvedčiť tieto skutočnosti, čo inak ako dostatočne formalizovanou výstrahou zrejme nie je možné. Svedecké výpovede, navyše svedkov, ktorí môžu mať vo vzťahu k stranám konania protichodné záujmy, vždy budú podliehať úvahe súdu, subjektívnemu vnímaniu reality samotnými svedkami a napokon aj pochybnostiam o určitosti toho, ako napokon skutočne proces vytknutia nedostatkov prebehol a čo konkrétne bolo jeho obsahom.

51. Aj keď samotná úprava v Obchodnom zákonníku o vylúčení člena spoločnosti s ručením obmedzeným (spoločníka) nie je pre prípad vylúčenia člena družstva použiteľná (ako už bolo uvedené vyššie), je však možné v rámci právnych úvah z hľadiska preferovaného teleologického výkladu právnych noriem vychádzať z obdobného účelu (zmyslu) týchto úprav. Analogicky, vychádzajúc v tomto prípade z úvahy o obdobnom účele normy, v prípade vylúčenia spoločníka zo spoločnosti s ručením obmedzeným súdom podľa ust. § 149 pre závažné porušovanie povinností, písomná výzva priamo zo zákona musí explicitne obsahovať výzvu na splnenie špecifikovanej povinnosti (cit. - „spoločnosť sa môže domáhať na súde vylúčenia spoločníka, ktorý porušuje závažným spôsobom svoje povinnosti, hoci na ich plnenie bol vyzvaný a na možnosť vylúčenia bol písomne upozornený“). Rovnaký prístup je formulovaný pri vylúčení spoločníka valným zhromaždením podľa § 113 ods. 3 (omeškanie so splatením vkladu).

52. Člen môže byť z družstva vylúčený aj z iných dôležitých dôvodov, ktoré však musia byť uvedené, t. j. prípadné dôležité povinnosti uložené, v stanovách. Družstvo tak, usposobujúc svoje stanoviny svojmu charakteru a záujmom členov, môže v stanovách upraviť ďalšie dôvody, ktoré z hľadiska svojej závažnosti predstavujú dôvod na vylúčenie z družstva. Takýto iný dôvod, výslovne uvedený v stanovách, musí byť z hľadiska družstva dôležitý vzhľadom na jeho činnosť a vnútorné fungovanie. Osobitne zákon ráta s možnosťou vylúčenia člena - fyzickej osoby, ak bol právoplatne odsúdený pre úmyselný trestný čin, ktorý spáchal voči družstvu alebo voči členovi družstva.

53. Slabinou tejto právnej úpravy je to, že zákon neurčuje žiadnu lehotu (subjektívnu ani objektívnu), uplynutím ktorej už nemožno člena družstva z neho vylúčiť (t. j. najneskôr dakedy od porušenia povinnosti treba proces vylučovania začať). Nie je určená ani lehota, dakedy sa musí voči rozhodnutiu odvolať, ani lehota, dakedy musí členská schôdza rozhodnúť. Práve z týchto okolností sa odvíja aj úvaha dovolacieho súdu, ako pristupovať k plynutiu lehôt súvisiacich s aktom vylúčenia člena samotným predstavenstvom a následne s charakterom plynutia času v období medzi rozhodovaním predstavenstva a členskej schôdze.

54. Tu je potrebné zdôrazniť, že takéto dvojkrokové/dvojinštančné vylučovanie člena družstva môže byť výrazne obštrukčným nástrojom vedúcim k možným šikanóznym postupom úzkeho okruhu členov (predstavenstva), pokiaľ by odvolanie člena nemalo suspenzívny účinok. Z náznakov zámeru zákonodarcu formulovaných v úprave družstva, charakteru družstva a postavenia člena v družstve, rozsahu pôsobnosti členskej schôdze a osobitostí družstva ako spoločenstva založeného na záujmoch členov nielen finančného a obchodného charakteru (inak typického pre obchodné spoločnosti) možno vyvodiť, že až rozhodnutie členskej schôdze o vylúčení člena z družstva, t. j. potvrdenie rozhodnutia predstavenstva (alebo ako v prejednávanej veci zamietnutie jeho odvolania, keďže zákon tu nehovorí o presnom spôsobe rozhodnutia členskej schôdze, podstatný je reálny efekt prijatého rozhodnutia) má konštitutívne účinky, a až doručením takéhoto rozhodnutia členskej schôdze členovi možno proces vylúčenia považovať za dovŕšený.

55. Zo všeobecne akceptovaných a renomovaných komentárov k Obchodnému zákonníku vyplýva (Ovečková, O. a kol.: Veľký komentár k obchodnému zákonníku, Wolters Kluwer, 2017; Patakyová, M. a kol.: Obchodný zákonník. Komentár. C. H. Beck 2016), že ani odborná literatúra sa doposiaľ neujednotila v tom, ako k týmto lehotám a účinkom rozhodnutia predstavenstva a následne v nadväznosti na odvolanie člena rozhodnutia členskej schôdze nazeráť. Oba komentáre označujú zhodne predmetné ustanovenie § 231 ObZ ako ustanovenie hmotnoprávneho

charakteru, pričom podľa komentára Beck zákon explicitne nepriznáva odvolaniu suspenzívny účinok v porovnaní s odvolaním v zmysle CSP. Jablonka (str. 1028 a nasl. komentára) tu dovodzuje, že „účinky zániku členstva nastávajú okamžikom doručenia rozhodnutia o vylúčení členovi družstva.

V prípade, že by členská schôdza vyhlásila rozhodnutie o vylúčení člena za neplatné, malo by toto rozhodnutie účinnosť ex tunc. Na člena družstva by sa teda pozeralo akoby rozhodnutím predstavenstva nebol vôbec vylúčený z družstva, t. j. členom družstva bol aj v období od dňa doručenia rozhodnutia predstavenstva o vylúčení z družstva do dňa doručenia rozhodnutia členskej schôdzy o vylúčení člena z družstva za neplatné.“

56. V komentári Wolters Kluwer uvádza Patakyová (str. 1640 komentára), že „ak sa člen družstva odvolá proti rozhodnutiu predstavenstva, rozhodnutie členskej schôdzy môže potvrdiť vylúčenie člena družstva - týmto uznesením konštituuje (ex nunc) právny stav ukončenia členstva v družstve vylúčením alebo môže rozhodnúť o zrušení vylúčenia člena družstva (t.j. členstvo trvá bez prerušenia). V prípade, ak sa člen družstva neodvolá proti rozhodnutiu predstavenstva o vylúčení z družstva, márnym uplynutím lehoty na odvolanie (ktorá by mala byť určená v stanovách) sa konštituuje právny stav vylúčenia člena z družstva.“ Tento názor však nijako nereflektuje možnosť, že lehoty v stanovách upravené nie sú, ďalšia úvaha však smeruje k tomu, že pôjde (nevhodne) len o možnosť aplikovať všeobecnú premlčaciu lehotu podľa § 397 ObZ. V tomto komentári sa zároveň uvádza

aj názor, prevzatý do rozhodnutia odvolacieho súdu vo veci prejednávanej, že:

„Podanie odvolania nemá odkladné účinky, t.j. platí právny stav, že bývalý člen je z družstva vylúčený až do právoplatného rozhodnutia súdu v tejto veci“. Tu je však zrejماً diskrepancia v uvedenom kontexte (nadväznosť na konštatovanie, že rozhodnutie schôdzy je preskúmateľné súdom) a je zjavné, že ide nie o účinky odvolania, ale podania návrhu

na určenie neplatnosti uznesenia členskej schôdzy na súd. S týmto záverom, týkajúcim sa podania žalobného návrhu a jeho účinkov, sa aj dovolací súd stotožňuje.

57. Pre vylúčenie pochybností o tom, či dovolací súd vzal do úvahy celú komplexnosť vzťahov, ktoré z nedokonalkej legislatívy vyvstávajú, musí sa dovolací súd vyjadriť aj k rozhodnutiu, o ktoré svoju úvahu čiastočne oprel odvolací súd, hoci aj ide o rozhodnutie českého najvyššieho súdu. Odvolací súd poukázal v súvislosti so záverom o odkladnom účinku podania odvolania na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Odo 428/2004 zo dňa 26. januára 2004, podľa ktorého rozhodnutím predstavenstva o vylúčení z družstva nekončí účasť člena v družstve. Členstvo v družstve podľa neho končí (ak je proti rozhodnutiu predstavenstva podané včas odvolanie) až rozhodnutím členskej schôdzy o vylúčení člena, prípadne márnym uplynutím lehoty na podanie odvolania. So závermi tohto rozhodnutia možno súhlasiť, avšak s doplnením ďalšej právnej argumentácie, nevyhnutnej pre spravodlivé riešenie vzniknutej situácie.

58. Uvedené rozhodnutie však opomína nedostatok právnej úpravy v tom, že nie je dané naisto, čo znamená podať včas odvolanie. Ak máme hovoriť o odkladnom účinku opravného prostriedku, musíme vedieť, v akej lehote je možné ho podať a zároveň táto lehota nesmie byť spochybniteľná. Všeobecná premlčacia lehota tieto požiadavky nespĺňa vzhľadom

na jej neprimeranú dĺžku a mieru neistoty, ktorú prináša takéto riešenie celému družstvu. Príklad uvádzaný v predmetnom českom rozhodnutí sa opiera o fakt, že následne je člen vystavený tomu, že napriek podaniu odvolania členská schôdza nerozhodne (bude nečinná) a voči nemu môže byť zakročené citelným spôsobom, napríklad návrhom na vypratanie bytu. Na druhej strane prijatím tejto argumentácie (právnej konštrukcie nevyhnutnej dvojkrokovosti naplnenia procesu vylúčenia) by nastal stav, že naopak predstavenstvom vylúčený člen bude s podaním odvolania otáľať a svojou nečinnosťou tak užívať napríklad byt alebo iné členovi družstva patriace výhody bez možnosti družstva efektívne voči nemu zasiahnuť, keďže len on je oprávnený tento proces doviesť podaním odvolania. Vychádzajúc z uvedeného dovolací súd považoval za potrebné túto úvahu dokončiť a formulovať presné a jednoznačné závery týkajúce sa jednotlivých lehôt a ich účinkov.

59. Interpretovaná právna úprava ustanovenia § 231 ods. 3 a 4 ObZ je natoľko nedostatočná a každé riešenie má také výrazné slabiny, že dovolací súd musel pristúpiť k výkladu, ktorý rešpektuje

ako zásadu *vigilantibus iura scripta sunt* vo vzťahu k členovi družstva, ktorý má účinne a rýchlo svoje záujmy brániť, tak zásadu primeraných očakávaní vo vzťahu k právnej istote v súkromnoprávných vzťahoch vo vzťahu k družstvu, v ktorého záujme je čím skôr o odvolaní rozhodnúť a následne už pre prípad podania žaloby členom (o neplatnosť uznesenia členskej schôdze) mať naisto dané, ako voči členovi postupovať. To, že sa tento stav môže rozhodnutím súdu raz zmeniť, je prirodzeným dôsledkom akéhokoľvek sporu, nie je to však taká miera neistoty, aká hrozí v prípade, že by sme akceptovali prístup spoliehajúci sa výlučne na všeobecnú premlčaciu dobu a nechali na členovi družstva po dobu 4 rokov, či odvolanie podá alebo nie. Samozrejme, ideálnym riešením je úprava lehôt v stanovách družstva, čo však v danej veci nebolo možné aplikovať.

60. Vzhľadom na to, že zákon spája možnosť súdneho prieskumu len s rozhodnutím členskej schôdze, považuje dovolací súd uvedenú úvahu za správnu. Avšak, pokiaľ by sme prijali názor, že až rozhodnutím členskej schôdze nastanú účinky vylúčenia člena z družstva, potom by aj člen, ktorý akceptuje rozhodnutie predstavenstva, musel byť aktívny a žiadať o rozhodnutie členskú schôdzu, čo popiera účel tohto inštitútu. Nepochybne je spravodlivé a správne zachovať členovi status člena až do momentu, kedy o ňom rozhodne spoločenstvo, ktoré tvoria družstevníci, nielen úzky okruh osôb, ktorí by takouto právomocou mohli na dlhé obdobie členovi odoprieť jemu patriaci status, práva a prípadné úžitky, ktoré sa s členstvom spájajú. Zároveň však nemožno toto spoločenstvo neprimerane dlho vystaviť neistote o tom, či člen spochybní toto rozhodnutie a či jeho členstvo trvá. Takáto neistota podľa komentárovej tvorby by bola až štvorročná, ak by sme prijali konštrukciu, že doručením rozhodnutia predstavenstva o vylúčení začne plynúť všeobecná premlčacia doba na podanie odvolania, pokiaľ stanovy neupravujú inú lehotu. Tu dovolací súd poznamenáva, že doposiaľ bolo ustálené len plynutie času pre účely podania žaloby o preskúmanie platnosti uznesenia členskej schôdze súdom, v rozhodnutí najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho sp. zn. 5 Obo 201/2006, podľa ktorého lehota na podanie žaloby na súd podľa ust. § 231 ods. 4 ObZ nie je zákonom explicitne upravená, tak ako ani začiatok plynutia tejto lehoty. Právo na súdnu ochranu má verejnoprávny charakter vyplývajúci z Ústavy SR (čl. 46), a preto lehotu nie je možné ani stanovami upraviť. Na plynutie lehôt je potrebné aplikovať primerane ust. § 391 ods. 2 a § 397 ObZ. Preto námietka žalovaného, že žalobkyňa nedodrжала zákonný postup v zmysle § 242 ObZ, je pre uplatnené právo v zmysle § 231 ods. 4 ObZ právne irelevantná.

61. Ak lehota na podanie odvolania proti rozhodnutiu predstavenstva nie je zákonom daná ani stanovami upravená, je v záujme samotného člena čím skôr svoj status pred členskou schôdzou obhájiť. Je aj v záujme členov družstva priamo v stanovách lehoty určiť, a tým sa v rámci svojich vnútorných pomerov zjednotiť na tom, aká lehota je pre členov (tu treba pripomenúť, že ide o osoby väčšinou v pracovnom pomere alebo inom pomere vyplývajúcom zo zamerania družstva, teda osoby nie zamerané na zisk a nie právne zdatné, ktorých ochrana je do určitej miery ochranou slabšieho prvku v takýchto vzťahoch) a zároveň pre družstvo a jeho chod lehotou priaznivou. Pokiaľ absentuje, je potrebné výkladom dovodiť, aká lehota je pre tieto účely lehotou primeranou.

62. Dovolací súd dospel k záveru, že z konštrukcie interpretovaného ustanovenia vyplýva, že princíp zavedenia dvojkrokovosti (dvojinštančnosti) vylúčovania člena z družstva má ten zmysel, že člen družstva, ktorý má záujem voči svojmu vylúčeniu bojovať, má v primeranej lehote podať odvolanie a jeho podaním (keď tomuto treba priznať suspenzívny účinok) si zachová svoje postavenie do momentu, kedy o ňom rozhodne členská schôdza. Tu sa spravodlivým a proporčným pre účely zväženia primeranosti javí analógia s úpravou obsiahnutou v ust. § 242 ObZ pri podávaní námietky, kedy ide rovnako o rozporovanie vnútrodružstevných procesov, a teda pokiaľ tu zákonodarca určil jednomesačnú lehotu, je vhodné analogicky túto lehotu v prípade absencie úpravy v stanovách aplikovať ako primeranú pre podanie odvolania (vždy zvažujúc primeranosť v kontexte skutkových okolností prípadu).

63. Pokiaľ odvolanie vylúčený člen nepodá v primeranej alebo stanovami určenej lehote, nastanú účinky rozhodnutia o vylúčení doručením rozhodnutia predstavenstva členov družstva márnym uplynutím

takejto lehoty. Analogická aplikácia všeobecných premlčacích lehôt je v tomto prípade, z hľadiska hrozacej neakceptovateľne dlho trvajúcej právnej neistoty družstva a jej členov, nevhodným a nespravodlivým riešením. Podanie odvolania, ktorého suspenzívny účinok slúži na ochranu člena družstva a zároveň družstvo motivuje k skorému zvolaniu členskej schôdze, následne prerokuje členská schôdza

a jej rozhodnutím nastane buď stav neprerušeneho zotrvania člena družstva v družstve, alebo v prípade potvrdenia vylúčenia stav, kedy už momentom doručenia rozhodnutia

o vylúčení predstavenstvom jeho členstvo zaniklo. Tento postup je osobitný, a nijako

sa netýka posudzovania účinkov lehôt prípadného následného podania žaloby o určenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze vylúčeným členom družstva, kedy plynutie času bolo už riešené rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 5 Obo 201/2006, od ktorého záverov nemá dovolací súd dôvod odkloniť sa. Dovolací súd tu len na okraj poznamenáva,

že suspenzívny účinok nemá podanie žaloby o určenie neplatnosti uznesenia členskej schôdze, a to je aj záver, ktorým odôvodnil rozhodnutie súd odvolací, hoci nesprávne konštatuje, že suspenzívny účinok nemá odvolanie (čo mu dovolateľ vytýka ako zmätočné odôvodnenie). Z kontextu odôvodnenia je však zjavné, že hovorí o účinkoch podania žalobného návrhu, keď z predchádzajúceho odôvodnenia je úplne zreteľná úvaha o suspenzívnom účinku podaného odvolania člena voči rozhodnutiu predstavenstva a konštitutívnych účinkoch rozhodnutia členskej schôdze.

64. Súd prvej inštancie zamietol žalobu tiež v časti o určenie neplatnosti uznesenia náhradnej členskej schôdze žalovaného č. 7/2014 zo dňa 24.03.2014 o odvolaní žalobcu z funkcie predsedu predstavenstva, pričom odvolací súd v tejto časti jeho rozhodnutie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z dvoch dôvodov,

a to nesprávneho posúdenia plynutia lehôt, ale najmä z dôvodu, že podľa odvolacieho súdu žalovaný dostatočne namietol formálne vady pri predvolávaní na riadnu i náhradnú členskú schôdzu žalovaného. Je teda podľa neho nesprávny záver súdu prvej inštancie o neurčitosti predmetných námietok, ako aj z obsahu spisu nie je zrejmé, že by sa súd prvej inštancie zaoberal dodržaním postupu žalovaného pri zvolávaní členskej schôdze v zmysle čl. XIII. bod 3 stanov a iba z vyjadrenia žalovaného prostredníctvom jeho právneho zástupcu

na pojednávaní dňa 21. novembra 2017 vyplýva, že žalobca nebol pozvaný na členskú schôdzu z dôvodu, že v danom čase už nebol členom družstva, nakoľko bol z členstva vylúčený a že zákon nestanovuje suspenzívny účinok pri vylúčení z členstva družstva, ak je takéto rozhodnutie napadnuté.

65. Odvolací súd tu vyslovil, že „k právnenému záveru prvoinštančného súdu o tom,

že s poukazom na ust. § 231 Obch. zák. nemožno úspešne namietat' rozhodnutie predstavenstva o vylúčení člena družstva v súdnom konaní na základe žaloby o určenie jeho neplatnosti, odvolací súd zdôrazňuje, že zákon spája právne dôsledky v danom prípade

len s rozhodnutím členskej schôdze, ktorá rozhodovala o odvolaní žalobcu ako člena družstva proti rozhodnutiu predstavenstva. Právna úprava obsiahnutá v § 231 ods. 4 Obch. zák. je totiž špeciálnou právnou úpravou umožňujúcou vyhlásiť rozhodnutie členskej schôdze za neplatné, ak je v rozpore s právnymi predpismi alebo stanovami, ktoré však

nie je možné analogicky aplikovať na neplatnosť uznesenia predstavenstva.“ Tento záver

je správny a dovolací súd tu zdôrazňuje, že práve vyslovením neplatnosti uznesenia členskej schôdze o vylúčení člena z družstva súdom nastáva stav rovnaký ako v prípade, že samotná schôdza odvolaniu vyhovie a člena nevyhlási, t.j. právoplatným výrokom sa znovu obnovilo členstvo žalobcu v družstve.

Nie je potrebné opätovne o tejto otázke rozhodovať zvolaním novej členskej schôdze a odvolací súd uzavrel právne správne, že potom ani takémuto žalobnému návrhu nebolo možné vyhovieť a bolo potrebné v tejto časti návrh zamietnuť. Hoci tento právny záver nebol predmetom dovolacieho prieskumu čo do položených dovolacích otázok, bolo však potrebné vysloviť aj tieto závery, vzhľadom na súvislosti týkajúce sa samotnej právnej otázky položenej dovolateľom.

66. V súvislosti s riešením otázky, ktorá bola podstatnou pre vyriešenie veci ako vo vyhovujúcej časti dovolaním napadnutého rozhodnutia, tak v jeho časti kasačnej, dovolací súd musí konštatovať, že pre ďalší postup súdu prvej inštancie je podstatné, že hoci nejde o pravý suspenzívny účinok tak, ako tento

predpokladá plynutie procesných lehôt v civilnom procese (tu ide o osobitnú hmotnoprávnu úpravu bez úpravy lehôt vôbec), závery formulované dovolacím súdom sú pre jeho ďalší postup záväzné v tom, že pre jeho ďalšie posúdenie veci je už dané naisto to, že vylučovaný člen družstva sa stále posudzuje ako člen družstva aj v čase zvolávania členskej schôdze, ktorá má prerokovať jeho odvolanie proti vylúčeniu. To je aj argument pre ďalšiu úvahu dovolacieho súdu, ktorú tu musí formulovať. Z odbornej literatúry (tu už citované komentáre) vyplýva, s čím sa aj dovolací súd stotožňuje, že na zasadnutie členskej schôdze nie je potrebné osobitne volať člena, ktorý bol rozhodnutím predstavenstva vylúčený. Avšak pokiaľ tak družstvo neučiní a z účasti ho vylúči, vystavuje sa riziku, že jeho námietky budú musieť byť posúdené tak, že zo svojej možnej obrany pred ostatnými členmi bol týmto postupom ochudobnený, a teda aj jeho námietky môžu byť založené výlučne na obsahu zápisnice a súd potom musí na ne nahliadať menej prísne, teda tak, ako to správne učinil odvolací súd.

67. Dovolací súd tak dospel k nasledujúcej interpretácii ustanovenia § 231 ods. 3 a 4 ObZ:

I. Účinky zániku členstva v družstve pri vylúčení člena postupom podľa ust. § 231 ods. 3 veta prvá ObZ nastávajú okamihom doručenia rozhodnutia predstavenstva o vylúčení členovi družstva v prípade, že v primeranej lehote, alebo lehote určenej stanovami, nepodá odvolanie, ktoré má suspenzívny účinok.

II. Rozhodnutie členskej schôdze o nevyhlásení člena na základe jeho odvolania (alebo rozhodnutie súdu o neplatnosti uznesenia členskej schôdze o vylúčení člena družstva) má tie účinky, že na člena družstva sa nahliada, akoby rozhodnutím predstavenstva nebol z družstva vylúčený, t. j. považuje sa za člena družstva aj v období od momentu doručenia rozhodnutia predstavenstva o vylúčení z družstva do dňa doručenia rozhodnutia členskej schôdze o nevyhlásení člena z družstva, resp. do dňa rozhodnutia súdu o neplatnosti rozhodnutia členskej schôdze o vylúčení člena družstva.

68. Pokiaľ teda dovolateľ tvrdí, že odvolací súd vo svojej úvahe pochybil, tak dovolací súd síce uzavrel, že jeho úvaha skutočne opomenula viacero aspektov osvetlených vyššie, vo výsledku je však rozhodnutie odvolacieho súdu správne, keďže v danej veci súdy správne ustálili naplnenie podmienok pre vyhlásenie členskej schôdze za neplatné, ako aj to, že členstvo žalobcu v družstve zostalo zachované a účinky právoplatného rozhodnutia súdu znamenajú neprerušené trvanie jeho členstva v družstve. Správne potom odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie čo do výroku o zamietnutí návrhu na vyslovenie neplatnosti uznesenia o odvolaní žalobcu ako predsedu predstavenstva, keď úvaha súdu prvej inštancie opomínala ako skutočnosť, že jeho členstvo zostalo zachované, a zároveň keď odvolací súd vytkol súdu prvej inštancie ďalšie pochybenia, ktoré pri jeho hodnotiacej úvahe považoval za nesprávne a s ktorými sa tento bude musieť vo svojom ďalšom konaní vysporiadať.

69. Dovolací súd tak dospel k záveru, že žalovaný nedôvodne odvolaciemu súdu vytýkal nesprávne právne posúdenie veci, teda jeho dovolanie smeruje proti vecne a právne správne rozhodnutiu odvolacieho súdu, a v súlade s ust. § 448 CSP dovolací súd jeho dovolanie ako nedôvodné zamietol.

70. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 453 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP.

71. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.